

Basisrechtenboekje Den Haag

*Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren.
Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander
in een geest van broederschap te gedragen.*

Artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Versie februari 2019

INLEIDING

Een positieve inzet van mensenrechten en zorg voor de meest kwetsbaren is niet alleen elders in de wereld van belang. Ook in ons eigen land, in onze Nederlandse steden, zetten we ons in om belangrijke mensenrechten als recht op onderwijs, gezondheidszorg, veiligheid en meer in de dagelijkse praktijk waar te maken.

Deze gids laat zien dat ook mensen zonder papieren rechten hebben. De belangrijkste rechten worden beschreven en daarbij worden de adressen vermeld van organisaties die daar ondersteuning in bieden. Veel organisaties in deze gids zijn er gewoon voor iedereen, zij maken geen onderscheid tussen mensen met en zonder papieren.

Het is voor mensen die hulp zoeken en voor de hulp- en zorgverleners belangrijk om te weten dat die zorg nog steeds verleend moet kunnen worden.

Dat is niet alleen een verplichting omdat ons land zich daar door ondertekening van internationale verdragen heeft gebonden. Het is ook vooral in het belang van onze samenleving, omdat die daar beter van wordt.

We hebben er met zijn allen baat bij als mensen hulp durven vragen als ze in problemen zijn en als ze hun gezicht durven laten zien.

Een samenleving maken we met elkaar. Publieke gezondheid, veiligheid en verbondenheid zijn de vruchten van zo'n inzet.

Inhoudsopgave

Medische zorg	2
Geboorte, opgroeien en opvoeding	7
Familie	9
Onderwijs	10
Opvang	12
Financiële bijstand	15
Advies	17
Wonen	20
Werken	21
Controle	23
Vreemdelingendetentie	24
Overige rechten	25
Algemene adressen	26

MEDISCHE ZORG

Kan ik naar de dokter?

Ja, je kunt zeker naar de dokter. Elke dokter heeft 'zorgplicht'. Hij mag jou niet weigeren alleen maar omdat je geen verblijfsvergunning of geen verzekering hebt. Hij mag wel weigeren als zijn praktijk vol zit.

Moet ik de dokter vertellen dat ik geen verzekering en geen verblijfsvergunning heb?

Ja, het is beter om dat meteen te vertellen. Dan snapt de dokter je situatie beter. Dan kan hij je beter helpen.

Moet ik de dokter betalen?

Ja, je moet de dokter betalen als hij je helpt.

Maar de dokter mag je niet weigeren alleen omdat je geen geld hebt. Als jij hem niet kunt betalen, kan hij een groot deel van zijn geld terugkrijgen via het fonds dat speciaal voor dit doel bestaat. Het wordt beheerd door het CAK. Kijk op de site van het CAK (<https://www.hetcak.nl>), onder 'Onverzekerbare Vreemdelingen' voor uitleg van de regeling.

Ook als je hebt gezegd hebt dat je niet kunt betalen, kun je toch rekeningen krijgen. Gooi deze niet weg. Antwoord *altijd* op deze rekeningen. Als je niet kunt betalen, kun je dat antwoorden. Vraag hiervoor zo nodig hulp aan een bekende

Welke hulp moet de dokter geven?

De dokter moet elke patiënt zo goed mogelijk helpen. Dat betekent dat hij altijd 'passende en verantwoorde zorg' moet geven.

Als je niet kunt betalen, kan de dokter het geld voor 'medisch noodzakelijke zorg' bij het CAK declareren. Medisch noodzakelijke zorg is alle zorg die in het basispakket van de zorgverzekering gedekt wordt.

Naar welke dokter moet ik gaan?

Ga altijd eerst naar een huisarts. Die kan je naar een specialist sturen. Of naar het ziekenhuis. Dit heet een verwijzing. Hij doet dat met een verwijsbriefje. Je kunt naar elke huisarts gaan. Kies een huisarts bij jou in de buurt.

Voor **spoedeisende huisartsenhulp buiten kantoortijden** hebben huisartsen in Den Haag een aparte organisatie opgezet: SMASH.

Zij zijn bereikbaar op maandag t/m donderdag van 17.00 tot 08.00 uur

In het weekend van vrijdagavond 17.00 uur tot maandagochtend 08.00 uur

Op feestdagen vanaf 17.00 uur de dag ervoor tot 08.00 uur de dag erna.

SMASH werkt alleen op afspraak. Dus: altijd eerst bellen: 070 346 96 69,

Zie verder www.smashaaglanden.nl.

Alleen in een *noodgeval*, bijvoorbeeld na een ongeluk, kun je direct naar het ziekenhuis bij jou in de buurt. Ook als je moet bevallen kun je direct naar het ziekenhuis.

Kan ik naar de apotheek?

Het beste kies je voor de door CAK gecontracteerde apotheek. Bij deze apotheek kun je medicijnen meekrijgen. In principe moet je deze vooraf betalen. De regel is vanaf 1 januari 2014 dat per medicijn 5 euro wordt bijgedragen. Als je dat niet kan, moet je daarover in gesprek met de apotheker of assistente.

Kan ik naar het ziekenhuis?

Ja, als je een verwijzing hebt van de huisarts. Hij geeft dan een verwijsbriefje. Als je geen geld hebt, kies dan het gecontracteerde ziekenhuis.

Let op: Voor spoedeisende zorg kun je naar *elk* ziekenhuis.

Kan ik naar een psycholoog of psychiater?

Ja, als je last hebt van psychische problemen, bijvoorbeeld ernstige angsten of depressieve gevoelens, kun je hulp krijgen van een psycholoog of psychiater. Je hebt wel een **verwijzing van een huisarts** nodig.

De huisarts kan verwijzen naar één 'voordeur' binnen de Parnassia Groep. Deze 'voordeur' is ondergebracht bij het TOP-team (adres: Zoutkeetsingel 40; 2512 HN Den Haag).

Wanneer er sprake is van medisch noodzakelijke zorg wordt er een intake gepland of wordt de patiënt verwezen naar de juiste afdeling binnen de Parnassia Groep.

Voor aanmelding bij het TOP-team is zowel een verwijsbrief als een ingevuld aanmeldformulier nodig. Op de verwijsbrief dient te worden vermeld dat er wordt verwezen voor 'gespecialiseerde GGZ'.

Het verdient de voorkeur dat de verwijzer de verwijsbrief en het ingevulde aanmeldformulier van TOP mailt naar: AanmeldingTOP@parnassiagroep.nl.

Patiënten kunnen zich met de verwijsbrief ook melden bij de baliedienst van het TOP-team (Zoutkeetsingel 40). Tijdens een gesprek met de medewerker van de baliedienst, wordt een TOP-aanmeldformulier ingevuld, waarmee de patiënt aangemeld wordt voor het wekelijkse (op donderdag) aanmeld/intake overleg. Daarna wordt de patiënt uitgenodigd. Bij vragen kan gebeld worden met het secretariaat van TOP: 088-3575533.

Kan ik naar fysiotherapie?

Ja, je kunt naar fysiotherapie. Maar de eerste 20 behandelingen moet je altijd zelf betalen pas daarna kan de fysiotherapeut de kosten declareren bij het CAK. Voor kinderen tot 9 jaar kunnen de eerste 9 behandelingen wel bij het CAK gedeclareerd worden.

Kan ik naar de tandarts?

Ja, je kunt naar elke tandarts. Maar als je ouder dan 18 jaar bent, moet je altijd zelf betalen. Alleen voor kinderen t/m 18 jaar kan de tandarts een deel van de kosten via het CAK declareren.

Ik ben zwanger, wat moet ik doen?

De verloskundige begeleidt zwangere vrouwen vanaf het moment dat ze zwanger zijn. Neem zodra je weet dat je zwanger bent contact op met de verloskundige (liefst voor 10 weken). Je kunt een afspraak maken bij elke verloskundige. Als je de verloskundige niet kunt betalen, kan die de kosten bij het CAK declareren. Samen met de verloskundige bepaal je de beste plek voor de bevalling: thuis of in het ziekenhuis. Wanneer de verloskundige aangeeft dat er medische redenen zijn waarom de bevalling in het ziekenhuis plaatsvindt kan het ziekenhuis de kosten bij het CAK declareren. In dat geval kan elk ziekenhuis de kosten declareren.

Kraamzorg is aanwezig bij de bevalling en helpt de moeder in de eerste dagen na de bevalling. Als je de kraamzorg niet kunt betalen, kan dit ook door het CAK vergoed worden. De verloskundige helpt je met het aanvragen van de kraamzorg. Vraag de verloskundige bij welk kraamzorgbureau u zich het beste kunt aanmelden.

Zie bij de adressen organisaties die kunnen helpen voor benodigde spullen voor rond de bevalling.

Denk na de geboorte ook aan het regelen van een geboorteakte voor je kind en eventueel de erkenning door de vader. Kijk daarvoor bij het hoofdstuk Geboorte, opgroeien en opvoeding.

Centrum Jeugd en Gezin.

Dit is gratis toegankelijk. Per 1 januari 2017 worden de jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jaar - ook wel bekend onder de naam Consultatiebureau (0-4 jaar) en GGD (4+) - en de jeugdhulp ondergebracht in één organisatieonderdeel bij de gemeente. De belangrijkste functies van het CJG zijn:

- jeugdgezondheidszorg (preventie, preventieve gezondheidszorg) Hier kunnen vragen worden gesteld, adviezen en vaccinaties gegeven en wordt de ontwikkeling van kinderen gecontroleerd.
- informatie en advies.
- begeleiding van jeugdigen en gezinnen bij problemen.
- toeleiding naar jeugdhulp

Verder worden er in het CJG veel cursussen gegeven rondom gezonde zwangerschap zoals bijvoorbeeld zwangerschapsyoga, de eerste maanden met je baby, inloopspreekuur over borstvoeding.

In sommige CJG's worden spreekuren gehouden van verloskundigen.

Adressen zijn te vinden bij: www.cjgdenhaag.nl

Alle CJG's zijn toegankelijk voor ongedocumenteerde kinderen en hun ouders, maar het Centrum voor Jeugd en Gezin in Scheveningen probeert in het bijzonder antwoorden te vinden op problemen waar deze groep tegenaan kan lopen.

Opvang voor zwangere vrouwen

Ongedocumenteerde zwangere vrouwen kunnen eventueel opvang krijgen in een AZC vanaf 6 weken voor de bevalling, zie verder bij 'Opvang'. Denk ook aan het regelen van een geboorteakte voor je kind en eventueel de erkenning door de vader. Kijk daarvoor bij 'Geboorte, opgroeien en opvoeding'.

Ondersteuning bij onbedoelde zwangerschap

Wanneer je onbedoeld zwanger bent, moet je beslissen of je de zwangerschap gaat uitdragen of voor abortus kiest. Dit is een moeilijke keuze die veel vragen kan oproepen. FIOM Den Haag kan je helpen bij het maken van deze beslissing. Zij gaan met jou en jouw eventuele partner in gesprek om alle mogelijkheden op een rijtje te zetten en tot een weloverwogen keuze te komen.

Ook biedt FIOM Den Haag zwangerschapsbegeleiding aan vrouwen die stress ervaren tijdens de zwangerschap en/of (praktische) problemen hebben waarbij ze ondersteuning kunnen gebruiken. Ze kijken dan welke oplossingen er mogelijk zijn, beantwoorden eventuele vragen die je hebt en helpen je om je voor te bereiden op de bevalling en het moederschap.

FIOM hulpverlening is toegankelijk voor iedereen die vragen of problemen ervaart rondom zwangerschap en is gratis.

Aanmelden kan via telefoonnummer 070-2052005 of info@fiomdenhaag.nl

Abortus

Abortus is bij ongewenste zwangerschap mogelijk tot een zwangerschap van 24 weken. Overleg eerst met de huisarts en/of neem contact op met FIOM hierboven. Kosten bij een abortuskliniek zijn normaliter ongeveer € 480,-. Wanneer een abortus gedaan moet worden omdat de baby niet gezond is of het leven van de moeder in gevaar brengt, dan is dit een abortus met een medische indicatie. Wanneer er een medische indicatie is voor een abortus, kan het ziekenhuis de kosten declareren bij het CAK.

Het voorkómen van zwangerschap

Er zijn verschillende mogelijkheden om een zwangerschap te voorkomen, bijvoorbeeld met het condoom, de anticonceptiepil of een spiraaltje. De anticonceptiepil is zeer betrouwbaar wanneer deze goed wordt gebruikt. De anticonceptiepil wordt door de huisarts op recept voorgeschreven. Voor vrouwen tot 21 jaar kan het CAK de kosten voor een anticonceptiepil vergoeden, wanneer ze deze zelf niet kunnen betalen. Daarna moet de vrouw de pil zelf betalen. Het spiraaltje is zeer betrouwbaar en kan door de huisarts worden geplaatst. De kosten van het spiraaltje zijn voor vrouwen ouder dan 21 jaar voor eigen rekening. De kosten voor de tijd van de huisarts kunnen door het CAK worden vergoed.

Mocht er iets mis zijn gegaan met een voorbehoedmiddel of is er seks geweest zonder voorbehoedmiddel, dan kan de vrouw de morning-afterpil gebruiken. De morning-afterpil is verkrijgbaar bij de apotheek of drogist en moet zelf betaald worden (ongeveer 13 euro). Er is geen recept nodig voor de morning-afterpil. De morning-afterpil werkt het best wanneer deze zo snel mogelijk wordt ingenomen, nadat er onbeschermd seks is geweest. Wanneer de vrouw eenmaal zwanger is, dan werkt de morning-afterpil niet meer.

Besmettelijke ziekten

Er zijn in Den Haag speciale spreekuren voor bijzondere ziekten. Die zijn gratis en er is geen verwijzing van een huisarts voor nodig.

Bij (vermoeden van) tuberculose (TBC):

De **afdeling Tuberculosebestrijding van de GGD** is voor iedereen toegankelijk.

De uitslag van het onderzoek van de GGD maakt duidelijk of verdere behandelingen nodig zijn.

Het is mogelijk om een afspraak te maken via telefoonnummer (070) 353 71 69.

Maar u kunt ook langskomen op het inloopspreekuur, van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 10.30 uur. Op woensdag is er geen inloopspreekuur.

Adres: Westeinde 128, 2512 HE Den Haag.

Seksueel overdraagbare aandoeningen / HIV

Wil je je laten testen op een seksueel overdraagbare aandoening (SOA)? Maak dan een afspraak met de huisarts.

Als je *een verhoogd risico op soa's hebt* kun je je ook bij het **Centrum Seksuele Gezondheid** (gratis en anoniem) laten testen. Een verwijzing van de huisarts is dan niet nodig. Dit betekent dat als je ouder bent dan 24 jaar, je je bij ons alleen gratis en anoniem kunt laten testen op de vijf belangrijkste seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's), als je tot onze *doelgroep* behoort.

Als je jonger bent dan 25 jaar kun je je altijd laten testen. Als je alleen jong bent en niet ook nog tot een van onze andere doelgroepen behoort, word je alleen getest op chlamydia. De behandeling van een eventueel gevonden Chlamydia, Gonorrhoe of Syfilis is gratis.

Voor jongeren onder de 25 jaar is het soa-consult gecombineerd met Sense. Dit betekent dat er als je wilt aandacht is voor onderwerpen als: seksualiteit in het algemeen; seks tegen je zin; ongewenste zwangerschap; anti-conceptie; problemen met seks; etc.

Adres: Westeinde 128
Tijden: op afspraak
Tel: 070 353 66 88 | Fax: 070 353 86 90
E-mail: centrumseksuelegezondheid@ggdhaaglanden.nl
Website: www.seksuelegezondheidhaaglanden.nl

Ik wil me graag verzekeren, kan dat?

Als je geen verblijfsvergunning hebt, val je niet onder de verplichte verzekering van de Zorgverzekeringswet. Verzekeringsmaatschappijen kunnen wel een eigen pakket aanbieden. Zilveren Kruis en OOM bieden reisverzekeringen aan, die soms van toepassing zijn.

Mensen die op een toeristenvisum komen, of mensen die in een ander EU-land een verblijfsvergunning hebben, moeten zich wel verzekeren voordat ze naar NL komen.

Ik zit in een procedure, ben ik dan verzekerd?

Als je in een asielpcedure zit, heb je recht op opvang in een AZC in combinatie met een zorgverzekering. Als je in een andere procedure voor een verblijfsvergunning zit, heb je soms recht op de Rvb, de Regeling Verstrekkingen Bijzondere groepen vreemdelingen. Dit is een uitkering van het COA, in combinatie met een ziektekostenverzekering. De regeling is beschikbaar voor (getuige-)slachtoffers van mensenhandel tijdens de bedenktijd, vreemdelingen die een aanvraag hebben ingediend voor verblijf als gezinslid en kinderen die een aanvraag hebben ingediend voor een verblijfsvergunning. Zie ook bij 'Financiële bijstand.

De dokter wil me niet helpen, wat kan ik doen?

Veel dokters kennen de regelingen voor mensen zonder verblijfsvergunning niet zo goed. Daarom is het belangrijk de dokter te informeren. Je kunt hem vragen op de website van CAK te kijken. Of je kunt contact opnemen met een ondersteuningsorganisatie voor ongedocumenteerden in de stad (bijvoorbeeld het Wereldhuis)

Ook kun je contact opnemen met Dokters van de Wereld of Lampion (zie adressen hieronder). Al deze organisaties zullen proberen een dokter voor je te vinden.

ALGEMENE ADRESSEN

CAK Helpdesk Zorg onverzekerbare vreemdelingen
Telefoon: 0800 - 5028 (gratis)
<https://www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/onverzekerbare-vreemdelingen>

Dokters van de Wereld

www.doktersvandewereld.org
Nieuwe Herengracht 20, 1018 DP Amsterdam
020 - 465 28 66

Inspectie Gezondheidszorg

Parnassusplein 5, 2511 VX Den Haag
070 – 3407911 | www.igz.nl

Johannes Wierstichting, artsenvereniging voor mensenrechten

www.johannes-wier.nl
Nienoord 5, 1112 XE Diemen
020 – 8407630

Lampion, advies over zorgverlening aan ongedocumenteerden

www.lampion.info
Postbus 13318, 3507 LH Utrecht
030 -2349800

ADRESSEN IN DEN HAAG

Dokters van de Wereld Den Haag:

Individuele hulpverlening aan ongedocumenteerde migranten tijdens spreekuren. Informeren over en begeleiden naar medische zorg. Spreekuur iedere **woensdag** in de Zorgbus van 10:00 tot 12:00 bij Buurtcentrum De Mussen, Hoefkade 602, 2526 CM Den Haag.

Gecontracteerde apotheken:

Transvaal Apotheek
Kempstraat 113
2572GC Den Haag

Benu Apotheek Moerwijk
Heeswijkplein 68
2513HE Den Haag

Benu Apotheek Laan van Wateringseveld
Laan van Wateringseveld 322
2548CH Den Haag

Benu Apotheek De Wasserij
Asmansweg 6
2517 BK Den Haag

Benu Apotheek Laakkwartier
Goeverneurlaan 515
2513 CE Den Haag

Ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum (HMC)

HMC Westeinde
Lijnbaan 32, 2512 VA Den Haag
Postadres Postbus 432, 2501 CK Den Haag
Tel: 070 - 088 9797 900 | Fax: 070 - 380 94 59

HMC Antoniushove
Burg. Banninglaan 1, 2262 BA Leidschendam
Postadres Postbus 411, 2260 AK Leidschendam
Tel: 070 - 088 9797 900
Fax: 070 - 357 41 14

SMASH (voor spoedeisende huisartsenhulp buiten kantoor tijden)

Altijd eerst bellen: 070 346 96 69.

<http://www.smashaaglanden.nl>

MEE Zuid-Holland Noord

De consultants van MEE geven informatie, advies, ondersteuning en kortdurende begeleiding aan mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, een chronische ziekte, een ontwikkelingsachterstand of een vorm van autisme.

Zie www.meeznh.nl voor informatie over alles wat te maken heeft met (het leven met) beperkingen.

Adres: Torenstraat 172, 2513 BW Den Haag

Tijden: 9.00 - 17.00 uur

Tel.: 0900 999 8888

E-mail: info@meeznh.nl

Website: www.meeznh.nl

Stichting Kompasie

Het onafhankelijke steunpunt voor mentale gezondheid in Den Haag, voor steun op maat aan iedereen met een psychische kwetsbaarheid én hun naasten. Voor emotionele, praktische of sociale ondersteuning.

Maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00

Laan 20 2512 GN Den Haag

Tel: 070 427 32 40

Email: info@kompasie.nl | Website: www.kompasie.nl

GEBOORTE, OPGROEIEN EN OPVOEDING

Ik heb een kindje gekregen, kan ik dat registreren?

Elk kind dat in Nederland geboren wordt, *moet* binnen drie dagen bij de gemeente waar het werd geboren geregistreerd worden, dat heet 'geboorte-aangifte'. De aangifte moet gebeuren door iemand die bij de geboorte aanwezig was, en die legaal in Nederland verblijft. Ook de verloskundige kan het kind aangeven. De gemeente maakt een geboorteakte.

Welke ouder staat op de geboorteakte?

Op de geboorteakte staat de moeder, en ook de vader als die het kind heeft erkend. Als de ouders getrouwd zijn, heeft de vader automatisch het kind erkend.

Als de ouders niet getrouwd zijn, kan de vader het kind erkennen. Door erkenning wordt de vader verantwoordelijk voor het kind, bijvoorbeeld financieel. Voor erkenning door de vader moeten beide ouders een paspoort, gelegaliseerde geboorteakte en akte van huwelijk of ongehuwd-zijn meenemen. Erkenning gebeurt bij de gemeente. Het kan al tijdens de zwangerschap, maar ook daarna.

Erkenning is niet hetzelfde als gezag. De ouder die gezag heeft, kan namens het kind beslissingen nemen. Gezag moet na de erkenning apart aangevraagd worden bij de griffie van het kantongerecht.

Welke nationaliteit krijgt mijn kind?

Een kind dat in Nederland wordt geboren, krijgt niet automatisch de Nederlandse nationaliteit. De nationaliteit hangt af van de nationaliteitswetgeving van de herkomstlanden van beide ouders. Meestal krijgt een kind de nationaliteit van de moeder. Als de ouders getrouwd zijn of als de vader het kind erkent krijgt het kind meestal ook de nationaliteit van de vader.

Als de vader Nederlander is krijgt het kind de Nederlandse nationaliteit bij erkenning vóórdat het kind 7 jaar is.

Kan mijn kind een verblijfsvergunning krijgen?

Als één van de ouders die het kind heeft erkend een verblijfsvergunning heeft, kan het kind een verblijfsvergunning krijgen bij die ouder. Dat moet bij de IND aangevraagd worden.

Kan mijn kindje ook naar de peuterspeelzaal?

Jonge kinderen kunnen leren samen spelen en ontwikkelen in de spel- en ontmoetingsgroepen, voorschool, peuterspeelzaal, en projecten zoals 'instapje' en dergelijke.

De voorschool bestaat uit een peuterspeelzaal en een basisschool die met elkaar samenwerken. Kinderen leren er op jonge leeftijd spelenderwijs de Nederlandse taal. De Haagse voorschool is er voor alle Haagse kinderen vanaf 2,5 jaar. (Zie www.denhaag.nl; zoek op De Haagse Voorschool - en zie voor de tarieven: www.denhaag.nl; zoek op Tarieven Voorschoolpeuterspeelzaal).

Wie kan mij helpen bij de opvoeding?

Elk stadsdeel heeft een Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Dat is een laagdrempelig inlooppunt, waar ouders en jongeren terecht kunnen met hun vragen over gezondheid, opgroeien en opvoeden. Een CJG biedt advies, ondersteuning en hulp op maat. Hierin is o.a. het opvoedsteunpunt gehuisvest, evenals gezinscoaches die ambulante jeugdhulpverlening aanbieden of kunnen toeleiden naar jeugdhulp. Daarnaast biedt de welzijnsorganisatie allerlei laagdrempelige activiteiten voor ondersteuning bij de opvoeding, en biedt het algemeen - en schoolmaatschappelijk werk. Jongeren kunnen ook zelf steun zoeken bij het Jongeren Informatie Punt (JIP) en bij het Jeugd Interventie Team (JIT).

Loket Jonge Moeders: Bij het loket voor jonge moeders bij het JIP kunnen jonge moeders tot en met 23 jaar en vaders uit Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar terecht voor praktische informatie, advies, hulp, bemiddeling en doorverwijzing

De BabyBullenBank kan helpen met benodigde spullen voor zowel voor als na de bevalling Meer informatie via Nikoline Stauttner of de receptie van Stek (070) 3181616, info@stekdenhaag.nl.

Slimme Boefjes verzorgen een pakket voor ouders die weinig geld hebben voor 25,- of met begeleidend schrijven, voor net-geboren kindjes, kleertje, flesjes etc, soms ook meubeltjes, niet regio gebonden. <http://www.slimmeboefjes.nl/>

ALGEMENE ADRESSEN

Defence for Children Nederland
www.defenceforchildren.nl
Hooglandse Kerkgracht 17 G
2312 HS Leiden
071-516 09 80

STEDELIJKE ADRESSEN

Publiekszaken (voorheen Burgerzaken), voor o.a. aangifte geboorte

Centrum , stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag, maar ook in de stadsdeelkantoren.
(Zie www.denhaag.nl, en geef als zoekopdracht: publiekszaken)

Centrum Jeugd en Gezin

Zie www.cjgdenhaag.nl.

Klik op de kaart voor meer informatie over de CJG's in de verschillende stadsdelen

In de CJG's bevinden zich onder meer:

- Het Opvoedsteunpunt
- Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (Consultatiebureau)
- Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (schoolartsen- en verpleegkundigen)
- CJG gezinscoaches

Jongeren Informatie Punt (JIP)

Adres: Amsterdamse Veerkade 17a
Tijden: Elke werkdag van 12.00–17.00 uur
Tel.: 070-3655930
E-mail: info@jipdenhaag.nl
Website: www.jipdenhaag.nl

Loket voor jonge moeders

In Den Haag: Het loket vindt plaats in JIP Den Haag op dinsdag- en vrijdagmiddag. Je kunt bellen voor een afspraak met 070-3655930.

In Delft en Zoetermeer: bellen voor een afspraak:

JIP Delft: 015-2120248
JIP Zoetermeer: 079-3310055.

Jeugd Interventie Team; zie www.hetjit.nl

Hobbemastraat 67
2526 JG Den Haag
tel. 070-3028005
fax 070-4279885

Soesterbergstraat 127
2546 XP Den Haag
tel. 070-3364710
fax 070-3364720

Jeugdbescherming West

<http://jeugdbeschermingwest.nl/>

FAMILIE

Kan ik in Nederland trouwen?

Oók als je geen verblijfsvergunning hebt, kun je in Nederland trouwen. Daarvoor moeten beide partners een paspoort, en gelegaliseerde geboorteakte en akte van ongehuwd zijn hebben. Daarmee ga je naar de gemeente waar de legale partner is ingeschreven. Daar maak je afspraken over het huwelijk. De gemeente moet de vreemdelingenpolitie vragen om controle op 'schijnhuwelijk', dat is een huwelijk dat alleen voor de verblijfsvergunning wordt gesloten. Wees daarom voorzichtig met trouwen als één van de partners helemaal geen vergunning heeft: er is een risico dat de vreemdelingenpolitie je oppakt.

Kan ik in Nederland scheiden?

Ja, echtscheiding in Nederland is mogelijk als beide huwelijkspartners in Nederland wonen of gewoond hebben, of (als de partner niet eerder in Nederland woonde) de aanvrager 12 maanden in Nederland woont. De partner moet wel op de hoogte gebracht worden. Voor een echtscheiding is een advocaat nodig.

Zijn die documenten echt nodig?

Soms lukt het niet om alle documenten te krijgen, bijvoorbeeld omdat die niet bestaan in het herkomstland. Als geen geboorteakte beschikbaar is, is een akte van bekendheid, afgegeven door de kantonrechter met 4 getuigen een alternatief. Een ander alternatief is een beëdigde verklaring van de getuigen die bij het huwelijk aanwezig zijn of een beëdigde verklaring die betrokkene aan de ambtenaar van de burgerlijke stand aflegt. Het is van de plaatselijke ambtenaren van de burgerlijke stand, en van de kantonrechter, afhankelijk of dit mogelijk is. Als de ambtenaar zijn medewerking weigert, kan aan de rechtbank een verklaring gevraagd worden.

ADRESSEN

Publiekszaken (vroeger Burgerzaken)

Centrum, stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag, maar ook in de stadsdeelkantoren.
(Zie www.denhaag.nl, en geef als zoekopdracht: publiekszaken)

ONDERWIJS

Mag mijn kind naar school?

Kinderen van 5 tot 18 jaar *moeten* naar school totdat ze een startkwalificatie (havo-, vwo- of mbo-diploma niveau 2 of hoger) hebben gehaald. Ook als je kind geen verblijfsvergunning heeft, is het verplicht om naar school te gaan. Je kunt je kind aanmelden bij elke school. Openbare scholen mogen niet weigeren, bijzondere scholen (bijvoorbeeld christelijke of islamitische scholen) wel.

De school vraagt een sofinummer (BSN-nummer), hoe kom ik daaraan?

Kinderen die niet legaal in Nederland zijn geweest, hebben geen BSN-nummer. Zij moeten toch naar school. De school kan een speciaal onderwijsnummer aanvragen bij de DUO – IB-groep (zie adres hieronder).

Moet ik het schoolgeld betalen?

Het onderwijs van de school is gratis. De school kan wel schoolgeld vragen voor extra kosten, zoals bijvoorbeeld een kerstdiner of een schoolreisje. Als u dit geld niet kunt betalen, kunt u overleggen met de school. De school scheldt de kosten soms kwijt.

In Den Haag kan ook Stichting Leergeld advies of ondersteuning geven rond dit soort problemen. Zie adres hieronder.

Kan mijn kind ook stage lopen?

Stages die een onderdeel van het onderwijs vormen, zijn toegankelijk voor ongedocumenteerde leerlingen. Over stages die als 'werk' gezien worden gelden de volgende voorwaarden:

- de stage is verplicht om een opleiding te kunnen voltooien;
- het kind is voor zijn achttiende aan de opleiding begonnen;
- de opleiding valt onder de beroepsopleidende leerweg (BOL) in het mbo-onderwijs;
- de stage is onbezoldigd.

Zie over de (lopende) discussie over stages de website van Defence for Children (www.defenceforchildren.nl).

Mijn kind is 18 geworden, wat nu?

Volgens de wet mag het kind de school afmaken waarop hij zit als hij 18 jaar wordt. Als je verhuist, mag het kind ook naar een andere school met dezelfde opleiding.

Kinderen zonder verblijfsvergunning mogen wel geweigerd worden als ze na 18 jaar nog een nieuwe school willen beginnen. Als ze 'rechtmatig verblijf' hebben, bijvoorbeeld in een toelatingsprocedure voor een verblijfsvergunning, mogen ze niet worden geweigerd. De school waarop ze aangenomen zijn mogen ze daarna ook afmaken, ook als ze tussendoor hun rechtmatig verblijf verliezen.

Voor ongedocumenteerden in Den Haag die nog door willen leren is het project Kapitaal voor de Toekomst gestart. Zie hierna voor gegevens.

Hoe zit het met de kosten van het hoger onderwijs?

Het lesgeld voor het Hoger Onderwijs kan soms kwijtgescholden worden. Dat geldt voor studenten tussen de 18 en 30 jaar die nog rechtmatig in Nederland zijn, dus bijvoorbeeld in een toelatingsprocedure voor een vergunning. Je kunt het formulier voor buiteninvorderingstelling downloaden van de site van de DUO-IBgroep (http://www.ib-groep.nl/particulieren/lesgeld/buiteninvordering_van_het_lesgeld.asp).

Kan ik Nederlandse les krijgen als ik geen verblijfsvergunning heb?

Er zijn veel mogelijkheden voor Nederlandse les. De Inburgeringscursussen van het ROC zijn niet toegankelijk voor mensen zonder verblijfsvergunning. Maar de taalcursussen van de volksuniversiteit wel, en ook de taalcursussen die in buurthuizen gegeven worden. Ook organisaties die hulp geven aan mensen zonder verblijfsvergunning hebben vaak eigen taalcursussen. Zie hieronder voor de adressen.

ALGEMENE ADRESSEN

DUO / Informatie Beheergroep
www.ib-groep.nl
Postbus 50103
9702 GC Groningen
050 - 599 77 55

Defence for Children, www.defenceforchildren.nl/
Stichting Leergeld, www.leergeld.nl

STEDELIJKE ADRESSEN

Stichting Leergeld Den Haag

Adres: Newtonstraat 4 V; 2562 KR - Den Haag
Telefoon: 070- 3601337 of 3601855
email: info@leergelddenhaag.nl
website:www.leergelddenhaag.nl

De internationale schakelklas

Voor kinderen tussen 12 en 18 die geen of bijna geen Nederlands spreken kan mogelijk een plek zijn op een internationale schakelklas. In deze klas krijgen de kinderen Nederlandse les. Daarna kunnen ze naar een gewone klas op de middelbare school.

In Den Haag zijn er 3 middelbare scholen met een internationale schakelklas:

- ♣ het [Internationaal College Edith Stein](#)
- ♣ het [Nova College](#)
- ♣ het [Diamant College](#)

Kapitaal voor de toekomst

Een project om te zoeken naar mogelijkheden voor volwassen ongedocumenteerden om onderwijs of cursussen te kunnen volgen.

Uitvoering: Liselot van Zantvoort, Justice and Peace

Contact via l.van.zantvoort@justiceandpeace.nl, of telefonisch op maandag of woensdag op 070-7631492.

Taalcursussen:

MOC (Multicultureel Ontmoetingscentrum H.Hart)

Adres: Teniersstraat 17-19
2526NX Den Haag
Tel: 0630175757
Email: activiteiten@mocschilderswijk.nl
Website : www.moc-hart.nl

Ontmoeting Buitenlandse Vrouwen

via 070 - 3456005 of kijk op www.obvdenhaag.nl

De Oase

Van Meursstraat 1
Telefoon 070 396 12 24

De Paardenberg

Paardenbergstraat 1

Gevarieerde cursussen

Vadercentrum Adam (in eerste instantie gericht op mannen)
<http://www.haagsevaders.nl/>

OPVANG

Ik heb geen verblijfsvergunning, kan ik opvang krijgen?

Als je geen verblijfsvergunning hebt, heb je meestal weinig geld en is het moeilijk om te overleven. Er zijn soms mogelijkheden om opvang te krijgen, dat is vooral voor uitgeprocedeerde asielzoekers of mensen die in een procedure zitten voor een verblijfsvergunning.

Opvang in een AsielzoekersCentrum (AZC)

Dit is mogelijk voor asielzoekers tijdens de asielprocedure.

Maar het is ook mogelijk voor mensen die *'uitstel van vertrek op medische gronden'* (artikel 64) hebben gekregen. Uitstel van vertrek moet je aanvragen bij de IND. De IND geeft 'uitstel van vertrek' als je niet kunt reizen, of als er sprake is van een 'medische noodsituatie' zodat ernstig letsel dreigt binnen 3 maanden nadat je bent teruggekeerd. 'Uitstel van vertrek' krijgen in elk geval zwangere vrouwen vanaf 6 weken vóór de uiterekende datum van de bevalling. Als het kindje 6 weken oud is kan het weer reizen en vervalt het recht op 'uitstel van vertrek'. Maar vrouwen met kinderen kunnen niet op straat gezet worden, dus mogelijk ontstaat dan recht op opvang in de GezinsLocatie.

Ook vreemdelingen met TBC krijgen 'uitstel van vertrek'. Nadat de IND heeft besloten over dit 'uitstel van vertrek' kun je de COA vragen om opvang in het AZC.

Opvang in de GezinsLocatie

De GezinsLocatie (GLO) is een bijzonder asielzoekerscentrum. Hier kun je alleen naartoe als je eigenlijk het asielzoekerscentrum moet verlaten, en kinderen hebt. Als je geen kinderen hebt, mag je na afloop van je asielprocedure op straat gezet worden. Maar het Comité van Sociale Rechten en het Haagse Gerechtshof hebben besloten dat kinderen niet op straat gezet mogen worden. Daarom worden deze kinderen met hun ouders naar de GezinsLocaties gebracht.

In Den Haag proberen organisaties door samenwerking er voor te zorgen dat gezinnen niet op straat komen te staan.

WMO: vrouwenopvang

De vrouwenopvang moet vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk of seksueel geweld helpen. Ook vrouwen zonder verblijfsvergunning. De vrouwenopvang krijgt de opvangkosten vergoed als de vrouw een verblijfsvergunning aanvraagt als slachtoffer van huiselijk geweld of als slachtoffer van mensenhandel. In Den Haag is dat Stichting Wende voor huiselijk geweld en SHOP voor mensenhandel.

WMO: opvang in de daklozenopvang en de crisisopvang

De gemeente is verantwoordelijk voor de daklozenopvang in de eigen gemeente. In de meeste gemeenten weigert de daklozenopvang mensen zonder verblijfsvergunning. In sommige gevallen is het toch mogelijk om opvang in de crisisopvang of de daklozenopvang te krijgen, maar je moet er wel over procederen. Je hebt een kans om deze procedures te winnen als je:

- in een heel schrijnende situatie verkeert, bijvoorbeeld omdat je kinderen hebt of omdat je ziek bent, én
- niet terug kunt naar je herkomstland of nog niet terug hoeft naar je herkomstland

ALGEMENE ADRESSEN

Stichting LOS, voor adressen noodopvangen

Tel.010 7470156

E-mail: info@stichtinglos.nl

www.stichtinglos.nl

STEDELIJKE ADRESSEN

Daklozenloket Daklozenloket (070) 353 72 91) van de gemeente Den Haag organiseert opvang en zorg aan sociaal kwetsbare mensen in de regio Den Haag.

Het werkt daarin samen met bijvoorbeeld instellingen voor maatschappelijke opvang, cliëntenorganisaties en openbare geestelijke gezondheidszorg.

Leger des Heils

NACHTOPVANG:

Er zijn 20 bedden voor niet-rechthebbende EU-onderdanen

Doelgroepen: Niet rechthebbende EU-onderdanen

Adres: *Binckhorstlaan 115*

Aanmelding vindt plaats via daklozenloket / BARKA

Tijden: 19.00 – 08.00 (7 nachten in de week)

Tel.: 070-3839313

DAGOPVANG:

Eten en drinken, douchen, huisarts, maatschappelijk werk, even tot rust komen.

Daarnaast met een medewerker kijken wat nodig is om uit situatie van dakloosheid / thuisloosheid te komen.

Adres: *Wagenstraat 102*

Tijden: Maandag – vrijdag 08.00 – 22.00 uur

Weekend en feestdagen – 09.00 – 22.00 uur

Tel.: 070-3639470

Vrouwenopvang: Stichting Wende

Telefoon: 070 -310 68 78

Fax 070 -312 18 95

Website: www.stichtingwende.nl

Bij noodgevallen, en voor noodplaatsing:

Telefoon: 070-392 57 74 (7 dagen per week, 24 uur per dag, Bureau Advies & Intake)

Advies- en opvang slachtoffers mensenhandel: SHOP

Adres: Herengracht 20, 2511EH Den Haag

Tijden: Maandag t/m donderdag 9.00 – 17 uur

Vrijdag van 10.00 – 14.00 uur.

Tel.: 070-3614747

E-mail: info@shop-den Haag.nl

Fax: 070-3625321

Stichting Straat Consulaat Den Haag

Belangenorganisatie voor daklozen en druggebruikers.

Adres: Parkstraat 32, 2514 JK Den Haag

Tijden: Maandag t/m vrijdag 10:00 tot 19:00 uur

Tel.: 070- 3181682

E-mail: elly@straatconsulaat.nl, joy@straatconsulaat.nl

Website: www.straatconsulaat.nl

Straatpastoraat Den Haag

Het Straatpastoraat leent een luisterend oor aan mensen die een groot deel van hun dagen en nachten doorbrengen op straat of in de maatschappelijke opvang en aandacht aandacht en steun bij de kleine en grote vragen van het leven.

Doelgroepen: dak- en thuislozen, gebruikers van harddrugs en alcohol, mensen met psychische problemen en andere mensen die 'sociaal kwetsbaar' zijn.

Adres: Postbus 371, 2501 CJ Den Haag

E-mail: straatpastoraat-den Haag@hotmail.com

Website: www.straatpastoraatden Haag.nl

Inloopspreekuur straatpastors:

maandag van 10.00 - 12.30 uur: De Haagse Zaak, Laan van Meerdervoort 98

dinsdag van 12.00 – 13.00 uur: Leger des Heils, Wagenstraat 102

dinsdag van 13.00 – 14.00 uur: Reakt Sterhuis, Wagenstraat 123

Viering, aansluitend maaltijd: *vrijdag van 17.00 – 19.00 uur:* Jozefkapel, Stadsklooster, Westeinde 101-A

Informatie voor hulpverleners

De Halte, noodopvang voor vrouwen en kinderen, gezinnen met kinderen.

De eerste vier weken zijn om tot rust te komen en mogelijkheden te onderzoeken, daarna wordt aan de hand van het perspectief en plan van de bewoonsters en inplaatsende instantie het vervolg bepaald. Aanmelding en plaatsing alleen via organisaties waarmee Stek een samenwerkingsovereenkomst is aangegaan. Vanuit Stek wordt het project gecoördineerd door Lizebeth Melse: lmelse@stekdenhaag.nl, tel. (070) 318 16 16..

Individuele Noodhulp, via diaconaal fonds kan op aanvraag in bijzondere situaties individueel financieel geholpen worden. Het gaat om éénmalige hulp. Aanvraag moet via hulpverlenende instantie (schriftelijk) worden ingediend. Zie voor info de website. Aanvragen kunnen alleen worden ingediend door hulpverleners. Aanvragen per e-mail: jvanveelen@stekdenhaag.nl of telefonisch op werkdagen overdag: (070) 318 16 16.

Haags Noodfonds Vluchtelingen. Vluchtelingenwerk kan hiervoor een aanvraag doen bij een onafhankelijke commissie die beoordeeld op perspectief en schrijnendheid. Voor leefgeld (geen onderdak) niet alleen voor uitgeprocedeerde asielzoekers, maar voor ongedocumenteerden in een schrijnende situatie met perspectief op een verblijfsvergunning, dus in een begeleidingstraject bij Vluchtelingenwerk voor een verblijfsaanvraag of in een traject voor terugkeer naar land van herkomst/doormigratie naar een 3e land.

De SSSF (Stichting Samenwerkende Sociale Fondsen) is er voor alle Haagse ingezetenen die door omstandigheden in een bijzondere noodsituatie zijn geraakt. De stichting is alleen bereikbaar voor professionele hulp- en dienstverleners, Zie: <http://www.sssf.nl>

FINANCIËLE BIJSTAND

Ik heb geen verblijfsvergunning, hoe kan ik overleven?

Als je geen verblijfsvergunning hebt, heb je geen recht op de meeste vormen van financiële bijstand. Er zijn een paar uitzonderingen, vooral voor gezinnen met kinderen of voor mensen die in een procedure zitten voor een verblijfsvergunning.

Rvb: Regeling Voorzieningen Bijzondere groepen Vreemdelingen

De Rvb is een regeling van het COA. Deze regeling biedt een uitkering en verzekering voor veel verschillende groepen vreemdelingen in procedure. De Rvb geldt voor:

- (getuige)aangevers mensenhandel, gedurende de bedenktijd en in afwachting van de verblijfsvergunning.
- gezinsherenigers/ gezinsvormers regulier, zolang zij rechtmatig verblijven in afwachting van het verlenen van de verblijfsvergunning
- minderjarige kinderen, zolang zij rechtmatig verblijven in afwachting van het verlenen van de verblijfsvergunning

De Rvb moet je aanvragen binnen twee weken nadat het recht ontstaat. Download het juiste formulier van de website van het COA (zie adres hieronder).

Bijstand

De Wet Werk en Bijstand sluit mensen zonder verblijfsvergunning uit van het recht op bijstand. In heel bijzondere schrijnende gevallen heeft de rechter soms besloten dat mensen zonder verblijfsvergunning toch geld van de gemeente moeten krijgen. Bereid zo'n aanvraag heel goed voor, liefst in samenwerking met een hulporganisatie.

Nederlandse kinderen van een ouder zonder verblijfsvergunning hebben wel zelfstandig recht op bijstand als de Nederlandse ouder niet in staat is om voor het kind te zorgen.

Kinderbijslag en kindgebonden budget

Kinderbijslag is een bijdrage in de verzorging van een kind, en wordt dus uitgekeerd aan de verzorger. Het kind hoeft zelf geen verblijfsvergunning te hebben, maar de aanvrager officieel wel.

Kinderbijslag vraag je aan bij de Sociale VerzekeringsBank. Kindgebonden budget wordt uitgekeerd door de belastingdienst. De Sociale VerzekeringsBank informeert de Belastingdienst als de ouder kinderbijslag aanvraagt.

Let op: De Centrale Raad van Beroep heeft op 15 juli 2011 beslist dat kinderen van ouders zonder een verblijfsvergunning recht hebben op kinderbijslag indien zij rechtmatig in Nederland verblijven of hier zeer lang zijn en op een bepaald moment wel rechtmatig verblijf hebben gehad. Deze uitspraak van de hoogste rechter in Nederland betekent dat ook sommige ouders zonder verblijfsvergunning Kinderbijslag kunnen aanvragen. Je zult hierover wel moeten procederen.

Huurtoeslag en zorgtoeslag

Als een bewoner zonder verblijfsvergunning bij de gemeente staat ingeschreven op een adres, dan heeft geen enkele legale bewoner van dat adres recht op huurtoeslag en zorgtoeslag.

Mogelijkheden om aan eten te komen

Het belangrijkste om te overleven is, dat je ergens kunt eten. De voedselbank biedt wekelijks een gratis voedselpakket voor mensen die zijn aangemeld. De voorwaarden om een voedselpakket te krijgen zijn per stad verschillend. Zie adressen hieronder. Verder zijn er op verschillende plaatsen in de stad mogelijkheden om overdag warm te zitten, koffie of thee te drinken en goedkoop te eten. Dit is niet afhankelijk van je verblijfsvergunning.

ALGEMENE ADRESSEN

COA, Rvb-formulieren: <http://www.coa.nl/NED/website/page.asp?menuid=202>

STEDELIJKE ADRESSEN

Sociale verzekeringsbank

Het SVB-kantoor voor Den Haag bevindt zich in Leiden:

Bezoekadres: Stationsplein 1, 2312 AJ Leiden

Postadres: Postbus 9104, 2300 PC Leiden

Telefoonnummer voor kinderbijslag : 071 512 9820

Website: www.svb.nl

Stichting Voedselbank Haaglanden

Postadres: Postbus 63592, 2502 JN Den Haag

Algemeen emailadres: info@voedselbankhaaglanden.nl

Website: www.voedselbankhaaglanden.nl

Buurt- en Kerkcentrum De Oase

Inloopspreekuur, verhalen aanhoren, vraag formulieren, contact leggen met instanties, formulieren invullen, inschrijven als klant voedselbank, cursussen, vakantieweken, creatieve, ontmoetings- en bezinningsactiviteiten.

Adres: Van Meursstraat 1, 2524 XN Den Haag

Tijden: Dinsdag t/m vrijdag van 10.00 – 12.00; middag op afspraak

Telefoon: 070 – 396 12 24

Fax: 070 – 393 24 47

E-mail: jbaronner@stekdenhaag.nl

Website: www.steknet.nl/Oase

Buurt- en Kerkhuis De Paardenberg

Inloop, verhalen aanhoren, vraag formulieren, contact leggen met instanties, formulieren invullen, inschrijven als klant voedselbank, taal- en andere cursussen en meer

Elke veertien dagen op donderdag warme maaltijd, elke dag lunch, voedselbank.

Adres: Paardenbergstraat 1, 2572 XH Den Haag

Tijden: Maandag t/m donderdag 9.30-16.30 uur; vrijdag 9.30- 13.00 uur

Inloopspreekuur dinsdag en woensdag van 10 – 13 uur

Telefoon 070 - 3801667

E-mail: zsiedenbrug@stekdenhaag.nl, wwormer@steknet.nl

Website: www.stekdenhaag.nl/Paardenberg

ADVIES

Voor ongedocumenteerden zijn onder meer het **Wereldhuis** en **VluchtelingenWerk** plekken waar kennis is over de specifieke mogelijkheden. Zij kunnen ook doorverwijzen.

Waar kan ik naar toe voor advies over mijn sociale situatie?

De instellingen voor maatschappelijk werk staan open voor het geven van advies over bijvoorbeeld je recht op opvang in de daklozenopvang en dergelijke.

Voor bepaalde doelgroepen is apart maatschappelijk werk georganiseerd.

Waar kan ik naar toe voor juridisch advies, bijvoorbeeld over arbeidsrecht en woonrecht?

Iedereen heeft recht op juridische bijstand, ook mensen zonder verblijfsvergunning.

Het Juridisch Loket is een laagdrempelig adviesbureau voor alle juridische vragen. Voor moeilijker kwesties waar een advocaat voor nodig is, kunnen zij doorverwijzen naar een gespecialiseerde advocaat. Voor mensen zonder inkomen vraagt de advocaat meestal een lage eigen bijdrage. Met een verwijzing van het Juridisch Loket (diagnosedocument) is de hulp van de advocaat nog goedkoper. Wel is een verklaring over het inkomen nodig.

Voor juridisch advies kun je ook naar het bureau sociaal raadslieden of de Kinder- en Jongerenrechtswinkel..

Waar kan ik naar toe voor advies over mogelijkheden voor een verblijfsvergunning?

Hulporganisaties voor mensen zonder verblijfsvergunning hebben zelf veel juridische kennis. In Den Haag zijn dat Vluchtelingenwerk en het Wereldhuis. Zie hieronder voor hun adresgegevens.

Je kunt ook direct naar een gespecialiseerde advocaat gaan voor advies. Daarvoor geldt hetzelfde als bij ander juridisch advies: voor mensen zonder inkomen vraagt de advocaat meestal een lage eigen bijdrage. Met een verwijzing van het Juridisch Loket (diagnosedocument) is de hulp van de advocaat nog goedkoper. Wel is een verklaring over het inkomen nodig.

Hoe krijg ik een lagere bijdrage voor de advocaat ?

Dit wordt normaal verstrekt door de Raad voor Rechtsbijstand. Er is een speciaal formulier dat met bewijs van inkomsten moet worden ingestuurd. De Raad voor Rechtsbijstand controleert het inkomen. Als je geen (vast) inkomen hebt, of helemaal geen geld, is het verstandig bij je aanvraag een uitleg te doen hoe je dan in je levensonderhoud voorziet. Als je samenwoont met een partner, telt ook het inkomen van de partner mee.

STEDELIJKE ADRESSEN

Algemeen maatschappelijk werk:

Elk stadsdeel heeft eigen welzijnorganisaties. Zie daarvoor de website van de gemeente den haag.
<http://www.denhaag.nl/home/bewoners/werk-zorg-en-welzijn/to/Welzijnsorganisaties-Centrum.htm>

Het Juridisch Loket (HJL)

Gratis informatie en advies voor iedere rechtzoekende. Behulpzaam bij het opstellen van brieven.

Adres: Oranjevuitensingel 6, 2511 VE Den Haag
Postbus 11583, 2502 AN Den Haag

Tijden: Maandag t/m vrijdag 9.00 – 17.00 uur

Tel.: 0900-8020

Fax: 070-3457360

Website:www.hetjl.nl

Kinder- en Jongerenrechtswinkel Den Haag

Advies aan mensen t/m 25 jaar oud omtrent juridische kwesties; onder meer arbeidsrecht en woonrecht. Alles gratis en vertrouwelijk.

Riviermarkt 5, 2513 AM Den Haag. Telefoon 070 - 204 204 2

INLOOSPREEKUUR:

MA. 14.00-17.00u (Amsterdamse Veerkade 17a)

WO. 14.00-17.00u (Riviermarkt 5)

VR. 14.00-17.00u (Riviermarkt 5)

Kinder- en Jongerenrechtswinkel Zoetermeer

Stadhuisplein 1, 2711EC Zoetermeer. Telefoon 079 - 234 000 5

Inloospreekuur WO. 14.00-17.00 (in Forum Zoetermeer, Stadhuisplein 1)

Sociaal raadslieden

Een afspraak kan gemaakt worden:

- ▲ bij de Klantenservice van de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten, telefoon (070) 353 75 00
- ▲ bij het Advies- en Informatiepunt in een van de stadsdeelkantoren.

Zie op www.denhaag.nl bij stadsdeelkantoren voor de openingstijden

Maatschappelijk Werk COC Haaglanden

Psychosociale hulpverlening, kosteloos voor inwoners Den Haag.

Vragen rond specifieke thema's over lesbisch, homo- en biseksueel bestaan (o.a. coming-out, coming-in, religie, kinderen, relatie, homoseksualiteit binnen een heterorelatie enz.).

Adres: Scheveningseveer 7, 2514 HB Den Haag

Tijden: Doordeweeks van 09.00-17.00 uur

Tel.: 070-3644888 of 070-3659090

E-mail: mw@cochaaglanden.nl

Website: www.cochaaglanden.nl/mw.htm

Buurt- en Kerkcentrum De Oase

Inloopsprekuren, contact leggen met instanties, formulieren invullen, inschrijven als klant voedselbank, cursussen en diverse activiteiten

Adres: Van Meursstraat 1, 2524 XN Den Haag

Tijden: Dinsdag t/m vrijdag van 10.00 – 12.00; middag op afspraak

Telefoon: 070 – 396 12 24

Fax: 070 – 393 24 47

E-mail: jbaronner@stekdenhaag.nl

Website: www.stekdenhaag.nl/Oase

Buurt- en Kerkhuis De Paardenberg

Inloop, contact leggen met instanties, formulieren invullen, inschrijven als klant voedselbank, taal- en andere cursussen en meer

Elke veertien dagen op donderdag warme maaltijd, elke dag lunch, voedselbank.

Adres: Paardenbergstraat 1, 2572 XH Den Haag

Tijden: Maandag t/m donderdag 9.30-16.30 uur; vrijdag 9.30- 13.00 uur

Inloopsprekuren dinsdag en woensdag van 10 – 13 uur

Telefoon 070 – 3801667

E-mail: wwormer@stekdenhaag.nl

Website: www.stekdenhaag.nl/Paardenberg

IOM, ondersteuning bij terugkeer

www.iom-nederland.nl

Spreekuren zijn alleen op afspraak te bezoeken!

Om een afspraak te maken kunt u bellen naar 088-74 64 466.

Spreekuurtijden: maandag van 9.30 - 12.00 / 12.30 - 16.30 en woensdag van 10.00 - 12.00 / 12.30 - 16.00

Hooftskade 91, 2526 KB Den Haag

Kariboe Bibi

Ontmoetingscentrum voor en door Afrikaanse vrouwen.

Van Meursstraat 1

Telefoonnummer: (070) 393 11 07

Openingstijden

Maandag 15:00 - 20:30 uur

Dinsdag 13:00 - 16:00 uur

Woensdag 13:00 - 16:00 uur

Donderdag 10:00 - 17:00 uur

Vrijdag 13:00 - 16:00 uur

Zaterdag 14:00 - 17:00 uur (activiteiten)

Slachtofferhulp Haaglanden

Slachtofferhulp Nederland biedt gratis hulp op praktisch, juridisch en psychosociaal gebied aan slachtoffers (in brede zin) van misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten, ook bijvoorbeeld bedrijfsongevallen.

Tijden: Maandag t/m vrijdag 09:00 uur -17:00 uur

Tel.: 0800-0233222 (gratis)

Fax: 070-4244342

Website:<http://www.slachtofferhulp.nl>

Slachtoffers mensenhandel, advies en opvang: SHOP

Adres: Herengracht 20, 2511EH Den Haag

Tijden: Maandag t/m donderdag 9.00 - 17 uur

Vrijdag van 10.00 - 14.00 uur.

Tel.: 070-3614747

E-mail: info@shop-den Haag.nl

Fax: 070-3625321

Vluchtelingenwerk Den Haag

Adres: Hoofskade 91, 2526 KB Den Haag

Tijden: Maandag t/m vrijdag van 09.00- 17.00 uur

Tel.: 070- 3897001

E-mail: infoden Haag@vluchtelingenwerk.nl

Website: www.vluchtelingenwerk.nl/zuidwestnederland/vluchtelingenwerk-den-Haag

Front-office

Voor vluchtelingen, asielzoekers en ongedocumenteerden. Antwoord op vragen op het gebied van de vreemdelingenwetgeving, rechtspositie en op het gebied van rechten en plichten van nieuwkomers.

Informatie over het aanbod van (gemeentelijke) instanties en andere organisaties.

Doorverwijzing naar relevante instellingen en voorzieningen.

maandag en dinsdag 10:00 - 12:30 uur

woensdag en donderdag 10:00-12:30 uur en 13:00-15:30 uur

vrijdag 10:00 - 12:30 uur

Juridische begeleiding voor slachtoffers van mensenhandel. Op afspraak.

Ongedocumenteerdenloket

Uitgeprocedeerden, ongedocumenteerden, slachtoffers van mensenhandel. Begeleiding en ondersteuning bij hun juridische (verblijfs)procedures, dossieranalyse, toekomstoriëntatie, begeleiding bij terugkeer/doormigratie. Oftewel info, advies en begeleiding, voorlichtig over hun juridische positie in Nederland en de consequentie daarvan. Op afspraak, na aanmelding via de Front-Office.

Wereldhuis

Informatie-, advies-, en ontmoetingscentrum voor ongedocumenteerden in Den Haag

Tijden: inloopspreekuur maanden en donderdag van 10.00 – 14.30 uur

Paardenbergstraat 1, 2572 XH Den Haag

telefoon: 070 3181673 en 06 42036200

E-mail: dhwereldhuis@stekden Haag.nl

Website: www.den Haagwereldhuis.nl

VluchtelingenWelzijn Rijswijk

spreekuur: ledere woensdag van 12.00 - 15.00 uur

Wijkcentrum Stervoorde, Dr. H.J. van Mooklaan 1, 2286 BA te Rijswijk.

Maak voor vragen over verblijfsvergunningen of Nederlander worden een afspraak via telefoonnummer 070-757 92 20.

<http://www.welzijn-rijswijk.nl/vluchtelingen-migranten/>

Vrouwenopvang: Stichting Wende

Wende geeft advies en informatie aan iedereen die betrokken is bij lichamelijk en geestelijk geweld binnen een relatie en biedt opvang, tijdelijke huisvesting en ambulante hulpverlening aan mannen, vrouwen en hun kinderen. Doel is het (terug-)verwerven van regie over eigen leven.

Telefoon: 070 -310 68 78

Website: www.stichtingwende.nl

Bij noodgevallen, en voor noodplaatsing:

telefoon: 070 -392 57 74 (7 dagen per week, 24 uur per dag, Bureau Advies & Intake)

WONEN

Mag ik woonruimte huren in Nederland?

Ja, ook als je geen verblijfsvergunning hebt kun je in Nederland woonruimte huren. Je mag alleen geen woning huren waar een huisvestingsvergunning voor nodig is. Dat geldt in enkele wijken in de grote steden. Als je een huurcontract hebt, is dat gewoon geldig.

Waar vind ik woonruimte?

Als je geen verblijfsvergunning hebt, kun je in de praktijk niet zelfstandig huren bij een woningbouwvereniging. Je moet dus huren bij een particuliere verhuurder. Dat kan bijvoorbeeld op de volgende manier:

- verhuur van zelfstandige woonruimte door particuliere verhuurders. Dat komt vooral voor in Rotterdam en Den Haag
- verhuur van kamers of appartementen waarbij je de voordeur deelt. Dit is meestal bedoeld voor studenten
- kamerhuur of huur van appartementen bij een eigenaar die zelf ook in de woning woont

Pas goed op als je huurt in de volgende situaties

- onderhuur bij een huurder die zelf de woning bewoont. Vaak mag de hoofdhuurder van de eigenaar niet onderverhuren. Als de eigenaar dit ontdekt, worden de hoofdhuurder en de onderhuurder uit het huis gezet.
- onderhuur bij een huurder die zelf niet in de woning woont. Dit mag bijna nooit van de eigenaar. Als de eigenaar dit ontdekt, worden de hoofdhuurder en de onderhuurder uit het huis gezet.

Kan ik zelf gas/licht/water aanvragen?

De persoon die zelfstandig een woning huurt, kan zich ook bij het energiebedrijf en het kabelbedrijf inschrijven. Hierbij wordt geen identiteitsbewijs gevraagd, maar wel een bewijs van huur en een bankrekening.

Heb ik recht op huurbescherming?

Als je legaal huurt, heb je recht op huurbescherming. Je hoeft niet persé een contract te hebben, maar je moet wel kunnen bewijzen dat je huurder bent, bijvoorbeeld door bewijzen van huurbetaling of door bewijzen dat je echt op het adres woont.

Huurbescherming betekent dat je kunt procederen tegen onredelijke huurverhoging, en opzegging van de huur. Hiervoor kun je het beste een advocaat inschakelen. De Woonbond kan adviseren over de rechten van huurders.

Heb ik recht op huurtoeslag?

Huurtoeslag is voor mensen die hoge huur betalen terwijl ze lage inkomsten hebben. Mensen zonder verblijfsvergunning hebben geen recht op huurtoeslag. Maar ook alle andere mensen die op hetzelfde adres wonen verliezen hun recht op huurtoeslag als één van de bewoners zijn verblijfsvergunning verliest.

Let op: Onlangs heeft het Europees Hof vragen gesteld over het recht op huurtoeslag van een legale moeder met een inwonend kind zonder verblijfsvergunning. Het Hof vroeg of Nederland echt vindt dat de moeder haar kind uit huis moet zetten. De Nederlandse staat heeft nog niet geantwoord.

ADRESSEN

Woonbond, belangenvereniging van huurders

www.woonbond.nl

Nieuwe Achtergracht 17

1018 XV Amsterdam

020 - 551 77 00

WERKEN

Mag ik werken als ik geen verblijfsvergunning heb?

Nee, ongedocumenteerde vreemdelingen mogen in Nederland niet werken. Ze mogen ook geen vrijwilligerswerk doen. Je krijgt geen sofi-nummer en geen werkvergunning. De werkgever is altijd verplicht deze gegevens te controleren.

De werkgever kan een flinke boete krijgen als hij ongedocumenteerde vreemdelingen laat werken. Dat geldt voor werk bij een bedrijf, maar ook voor werk bij een particulier. Het gebeurt niet vaak dat werk bij een particulier ontdekt en beboet wordt, maar het komt wel voor.

Welke rechten heb ik als ik toch werk?

Als je werkt, dan geldt ook voor jou het recht volgens de wet en volgens de CAO (Collectieve ArbeidsOvereenkomst, de arbeidsvoorwaarden die in die sector gelden). De wet regelt bijvoorbeeld het minimumloon, de minimumvakantiedagen, en het recht op ontslagbescherming. De CAO regelt bijvoorbeeld de werktijden, hoogte van het loon voor een bepaalde functie, het recht op vakantiedagen.

Voor dienstverlening bij particulieren geldt het recht op het minimumloon, 4 weken vakantie en 6 weken doorbetaling bij ziekte.

Hoe kan ik arbeidsrechten waarmaken?

Om je arbeidsrechten te krijgen, heb je een arbeidscontract nodig. Dat hoeft niet persé een papieren arbeidscontract te zijn, ook andere bewijzen zijn geldig zoals werkbriefjes of verklaringen van collega's. Als je kan laten zien dat je 3 maanden lang elke week, of minimaal 20 uur per maand, voor dezelfde werkgever hebt gewerkt, wordt ervan uitgegaan dat er sprake is van een vast arbeidscontract.

Als je door de overheid betrapt bent bij illegaal werk, dan heb je altijd het recht om achterstallig loon op te eisen.

Als een arbeidscontract bewezen is, dan wordt ervan uitgegaan dat minstens 6 maanden gewerkt is. Je kunt dan ook 6 maanden achterstallig loon opeisen.

Kan ik lid worden van de vakbond?

Ja, ook als je geen verblijfsvergunning hebt kun je lid worden van de vakbond.

ADRESSEN

FNV Migrant Domestic Workers Union

Derkinderenstraat 2-8 1062 DB Amsterdam

FairWork

FairWork ondersteunt slachtoffers van uitbuiting en mensenhandel.

Postbus 15539, 1001NA Amsterdam

T: 020-7600809

F: 020-5219099

info@fairwork.nu

www.fairwork.nu

Hai An Haags Welzijn (project van SHOP)

informatie, advies en hulp voor:

1) Chinese personen die werkzaam zijn in de Chinese wellnessbranche en 2) Chinese personen die te maken hebben met een uitbuitingssituatie (ongeacht de branche) in de regio Haaglanden (ook Delft, Gouda, Leiden en Zoetermeer).

Talen: Chinees (Mandarijn), Engels, Nederlands en Vietnamees.

Inlooppreekuur: dinsdag en donderdag tussen 10:00 en 12:00 (daarnaast op afspraak)

Buurthuis De Sprong, Paviljoensgracht 33 te Den Haag, eerste verdieping kamer links

Contactpersoon: Hanh Pham (Chinese naam: Fan Xiao Fei 范小菲)

telefoon: 06-81881070

De website en het emailadres in werking na 10 juni 2015; dan ook andere communicatiemiddelen (whatsapp, viber en meer)

email: xiaofei@haian.nl

website: www.haian.nl (er is ook een mogelijkheid om via de website anoniem te chatten)

Indonesian Migrant Workers Union (IMWU)

MWU NL komt op voor de belangen van alle werknemers, in het bijzonder de Indonesische, met en zonder verblijfsvergunning, in Nederland.

Doelstelling: bestrijding van iedere vorm van mensenhandel, uitbuiting en discriminatie.

In Den Haag: p/a Den Haag Wereldhuis, Paardenbergstraat 1, 2572 XH Den Haag

Tel: 00 31 685 006 458

E-mail: info@imwu-nl.com

POLITIE

Wanneer mag de politie om mijn identiteitsbewijs vragen?

De politie en andere 'gezagsdragers' mogen om een identiteitsbewijs vragen 'indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor het uitoefenen van hun taak'. Een gezagsdrager is bijna iedereen die een controlerende taak heeft. Controles zijn gebruikelijk bij zwartrijden, illegale arbeid, voetbalwedstrijden.

Als je geen identiteitsbewijs hebt, kan een 'redelijk vermoeden van illegaal verblijf' ontstaan. Dan mag de politie ook om een verblijfsvergunning vragen. Het feit dat iemand geen Nederlands spreekt of geen identiteitsbewijs bij zich heeft, is op zich onvoldoende voor een redelijk vermoeden van illegaal verblijf.

Mag de politie ook zomaar mijn huis binnenkomen?

Normaal heeft de politie voor het binnentreden van een woning of een kamer die als woonruimte dient, toestemming van de bewoners nodig, tenzij de politie een Machtiging tot Binnentreden heeft.

Maar als er een 'redelijk vermoeden van illegaal verblijf' is, mogen ambtenaren de woning ook zonder Machtiging binnentreden. In de volgende gevallen wordt 'redelijk vermoeden van illegaal verblijf' verondersteld: informatie van overheidsdiensten, de politie, verkeerspolitie, arbeidsinspectie, tips. En verder is het toegestaan een plaats te onderzoeken waar eerder illegalen aangetroffen zijn, of andere aanwezigen in een huis, kamer of auto te onderzoeken als een van de aanwezigen illegaal is.

De politie mag ook altijd een woning doorzoeken als het vermoeden bestaat dat daar iemand aanwezig is wiens aanvraag voor een verblijfsvergunning afgewezen is.

Wat gebeurt er als de politie denkt dat ik geen verblijfsvergunning heb?

Als de politie jou controleert, en je kunt je identiteit of verblijfsvergunning niet aantonen, kan de politie je voor 6 uur vastzetten. Deze tijd kan verlengd worden met 48 uur, als nader onderzoek nodig is. Hiervoor is toestemming van de korpschef nodig.

Na deze periode kan de politie je in de politiecel vastzetten. Later kan je worden overgeplaatst naar een vreemdelingdetentiecentrum.

Mag de politie zomaar mijn spullen doorzoeken?

Als er eenmaal een 'redelijk vermoeden van illegaal verblijf' is, mag de politie ook je spullen doorzoeken. Bijvoorbeeld je tas en je telefoon. En ook je woonruimte. De politie wil zo informatie krijgen over je herkomst. Soms zal de politie ook je kennissen opzoeken en ondervragen, bijvoorbeeld over je nationaliteit. Daar hoeven ze niet op te antwoorden.

Aangifte doen bij de politie

Als je slachtoffer bent van een misdrijf kun je aangifte doen bij de politie, ook als je geen verblijfsvergunning hebt. Het is wel verstandig eerst contact op te nemen met een hulporganisatie en van te voren een afspraak te (laten) maken. Het is ook verstandig om iemand mee te nemen.

VREEMDELINGENDETENTIE

Wanneer zal de politie mij opsluiten in vreemdelingendetentie?

Als je geen verblijfsvergunning hebt, en de politie vermoedt dat je niet zelfstandig zult terugkeren, kun je in vreemdelingendetentie genomen worden. Vreemdelingendetentie geldt als 'ultimum remedium', een lichter middel kan toegepast worden als gedwongen vertrek niet mogelijk is, als een vaste woonplaats bekend is, als betrouwbare particulieren zich garant stellen. Vreemdelingenbewaring voor kinderen mag maximaal 2 weken. Kinderen mogen niet van hun ouders gescheiden worden.

Hoe lang duurt de vreemdelingendetentie?

Vreemdelingendetentie mag maximaal 18 maanden, maar na 6 maanden wordt er meestal van uitgegaan dat uitzetting niet meer mogelijk is. Dat is anders als je ongewenstverklaard bent of de uitzetting frustreert. Als je zelf een paspoort hebt en een ticket koopt, kan de vreemdelingendetentie worden opgeheven omdat je dan meewerkt met de uitzetting.

Heb ik recht op een advocaat?

Als je in vreemdelingendetentie zit, heb je recht op een gratis advocaat. Dat kan de eigen advocaat zijn, maar ook een piket-advocaat. Deze advocaat kan bij de rechter klagen tegen het instellen van de vreemdelingendetentie, en tegen het voortduren ervan. In de eerste rechtszaak wordt ook gekeken of je wel opgepakt had mogen worden, en of er zicht is op uitzetting. In alle vervolgzaken gaat het vooral om het 'zicht op uitzetting'.

Voor een rechtszaak is het meestal nodig dat de advocaat deze aanvraagt. Dat geldt zowel voor de eerste rechtszaak over de rechtmatigheid van de detentie, als voor tussentijdse beoordelingen, als voor de vraag om opheffing van de inbewaringstelling na 6 maanden. Alleen als de advocaat geen beroep heeft ingesteld tegen het opleggen van de vreemdelingendetentie, moet dat door de overheid gebeuren binnen 28 dagen.

Adressen:

Geestelijke verzorging

voor geestelijke en andere ondersteuning in detentie

Contact via de website www.dji.nl via 'organisatie' door naar 'locaties' en dan naar 'detentiecentra en uitzetcentra'. Vervolgens regio kiezen; daar worden adres, telefoonnummer en faxnummer van het betreffende centrum gegeven.

Bellen en via de portier vragen naar de GVer, de geestelijk verzorger. In de meeste centra is een aantal GVers (parttime) werkzaam.

Ook zijn er twee sites van de geestelijke verzorging:

www.gevangenispastor.nl en www.gevangenispredikant.nl, ook daar kan gevraagd naar naam en contactgegevens van de betreffende pastor.

Meldpunt Vreemdelingendetentie

Voor klachten en ervaringen rond vreemdelingendetentie: zie www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl

OVERIGE RECHTEN

Inschrijving bevolkingsadministratie

Inschrijving in de bevolkingsadministratie van de gemeente is verplicht voor diegene die in de komende 6 maanden naar verwachting tweederde van de tijd in Nederland zal verblijven.

Bij inschrijving wordt altijd een identiteitsbewijs en een bewijs van verblijfsvergunning gevraagd.

Ongedocumenteerden kunnen zich dus niet inschrijven, maar diegenen waarvoor een procedure loopt die zij in Nederland mogen afwachten wel. Het is hierbij niet altijd eenvoudig om de gemeente te overtuigen.

Strafbaarheid hulp illegale overkomst en illegaal verblijf

Hulp bij illegaal verblijf die niet uit winstbejag verleend wordt, is niet strafbaar. Hulp bij illegale grensoverschrijding is altijd strafbaar volgens de wet, maar tijdens de parlementaire behandeling maakte de minister duidelijk dat altijd met humanitaire redenen rekening gehouden wordt.

Als aan een ongedocumenteerde onderdak verleend wordt, moet dat gemeld worden bij de politie. Niet-melden is strafbaar.

Verklaring Omtrent Gedrag

De Verklaring Omtrent Gedrag is de nieuwe naam voor de verklaring van goed gedrag. Migranten die in de GBA waren ingeschreven na 1994, kunnen deze bij de laatste gemeente opvragen. Migranten die zonder verblijfsvergunning in Nederland woonden, en nooit waren ingeschreven, kunnen deze opvragen bij het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG).

Openen bankrekening

Een ongedocumenteerde kan geen bankrekening openen, omdat daarvoor een geldig identiteitsbewijs en verblijfsdocument nodig is.

Oprichting Stichting en Vereniging

Het oprichten van een stichting of vereniging gebeurt bij de notaris. Voor het opmaken van aktes is een identiteitsbewijs en verblijfsvergunning nodig.

Demonstratie

Demonstraties moeten van te voren gemeld worden bij de gemeente. Opgave van naam en adres is meestal voldoende.

Rijbewijs

Voor het verkrijgen en verlengen van een rijbewijs is een identiteitsbewijs en een verblijfsvergunning nodig.

Voor het vervangen van een zoekgeraakt paspoort hoeft dat niet.

Kentekenbewijs

Voor het registreren van een kenteken is een identiteitsbewijs en verblijfsvergunning nodig.

ALGEMENE ADRESSEN

- COA, Rvb-formulieren; <http://www.coa.nl/NED/website/page.asp?menuid=202>
COVOG, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Dienst Justis t.a.v. de afdeling COVOG
Postbus 16115, 2500 BC Den Haag
tel: (070) 370 72 34
e-mail: frontdesk.justis@minjus.nl
Internet: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/verklaring-omtrent-het-gedrag
- CAK
Helpdesk Zorg onverzekerbare vreemdelingen
Telefoon: 0800 - 5028 (gratis)
<https://www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/onverzekerbare-vreemdelingen>
- Defence for Children Nederland
Hooglandse Kerkgracht 17 G, 2312 HS Leiden
tel: 071-516 09 80
www.defenceforchildren.nl
- Dokters van de Wereld
www.doktersvandewereld.org
Nieuwe Herengracht 20, 1018 DP Amsterdam
tel: 020 – 408 34 24
- DUO/ Informatie Beheergroep
www.ib-groep.nl
Postbus 50103, 9702 GC Groningen
tel: 050 - 599 77 55
- Inspectie Gezondheidszorg
Parnassusplein 5, 2511 VX Den Haag
tel: 070 – 3407911
www.igz.nl
- IOM, ondersteuning bij terugkeer
www.iom-nederland.nl
Postbus 10796, 2501 HT Den Haag
070 - 3181500
- Joh. Wierstichting, artsenvereniging voor mensenrechten
Nienoord 5, 1112 XE Diemen
tel: 020 - 8407630
www.johannes-wier.nl
- Kruispost, medische zorg in Amsterdam
OZ Voorburgwal 129, Amsterdam
tel: 020 - 6249031
www.oudezijds100.nl
- Lampion, advies over zorgverlening aan ongedocumenteerden
Postbus 13318, 3507 LH Utrecht
tel: 030 -2349800
www.lampion.info
- Stichting LOS
www.stichtinglos.nl
Hang 16, 3011 GG Rotterdam
tel.010 7470156 e-mail: info@stichtinglos.nl
- Woonbond, belangenvereniging van huurders
Nieuwe Achtergracht 17, 1018 XV Amsterdam, tel: 020 - 551 77 00
www.woonbond.nl

<http://www.slachtofferwijzer.nl/>